

SOSIALURIN

Nr. 11

8. FEBRUAR 1964

37. ÁRG.

Í DAG

Hvat verður at henda í SPANIU?

Stýrið fellur, um Franco doyr

FRANCO, herstjóri og einræðisharri Spaníalands er sjúkur, og álvarsom kreppa kann raka Spaníu, nær það skal vera. Hetta sigur G. M. Parera, sum er leiðari fyri spanska javnaðarflokkinum í útleid. Hann leggur aftrat, at andstöðan móti Franco er til reiðar at leggja fram, tá felagiststýrið fer at rilla. Javnaðarflokkurin er saman við øðrum vinstraflokkum uppí »samgonguni av teim demokratiskum flokkunum«. Ein annar andstöðubólkur er samgongan av katolikkum; men hesar báðar samgongur arbeiða væl saman. Katolikkarnir meina, at teir kunnu taka við ræðinum, beinanvegin sum Franco er deyður, men javnaðarmenn vænta, at herurin tekur við valdinum einar 2—3 mánaðir, men at hetta stýrið ikki kemur at halda. Javnaðarmenn og katolikkir meina, at fólkaatkvøða skal fara fram um framtíðar stýrslagið, og teir vænta, at fólkið velur republikkna fram um kongadómið.

»JAVNAÐUR« 3. febr. 1962 skrivði: »14. september« um minstuløn og læraralønir. Teir siga m. a., at timalonin hjá fiskimonnum einans er 1,87 kr. um tíman við 900 kr. i minstuløn. Blaðið sigur viðari:

»Timalonin fyri vikarar er 17,50 kr. um tíman og fyri »nóggar« fakkennarar 34,65 kr. um tíman. Hin fyrra lønin er tá út við 10 ferðir hægri og hin seinra út við 20 ferðir hægri enn løn fiski mannins.

Soleiðis lítur nýggi »javnaðure javnaðarflokksins út«
Ov líttan mundi tjóðveldismenn »javnaður« javnaðarflokksins, tí nú

»Sofía Amalia« á skipasavninum

Danska skipasavnið hevur nú fingið model av kriggsskipinum Sofía Amalia, sum Kristian Fjorði lat byggja, men sum ikki varð fløngt í hansara tíð.

Kristian Fjorði gjørdi sjálvur tekningarnar til hetta mikla kriggsskip, sum teir nú hava gjørt frálíkt model av. Skipið var ikki löggt fyrr enn í 1650, tvey ár eftir deyða

hansara. Longu í 1686 lögdu teir skipið upp. Tað var 3000 tons á stódd og hevði 110 kanónir á 3 dekkum. Manníngin var 900 í tali.

CASTRO SELIR SUKUR FYRI 22 MILLIARD. KR. TIL SOVJET

Eitt úrslið av ferð Fidel Castros til Sovjet var ein ófor sukursøla. Sovjet hevur keypt alla sukurfremleiðslu Kuba fram til 1970 fyri 22 milliardir krónur — fyri 2,1 milliard í 1965, 3 í 1966, 4 í 1967 og 5 milliardir kr. hvørt av hinum 3 árunum. Ein prisurin fyri hetta mikla handli var, at Castro mætti ferdama Kina og tess kommunistiska alheimspolitikk.

Prisurin verður 42 oyru fyri pundði móti 28 oyru í gamla særmálanum. Í lotuni er prisurin á heimsmarknaðinum 75 oyru pundði.

760 SKIP Í HANDILSFLOTANUM

Danski handilsflotin hevur nú 760 skip uppá 2,720,000 brutto register tons, móti 2,284,644 brt. 1. januar 1963. Framgongdin var 6 skip, men afturgongd í tonsatálinum. Handilsflotin ræður vvir 88 tangaskipum uppá 839,000 brt. Hetta er sama skípatal sum 1. jan. 1963, men tonsatálið er meira.

I 1963 vóru bygd 47 nýggi skip

uppá 178,732 brt., meðan tað í sama tíðarskeiði vóru seld 51 skip uppá 206,400 brt., harav vóru 10 tangaskip.

»BARA« 9 LÖTU LIV FYRI NEVANUM

I 1963 fóru fram 22 nevaleikir (meistaraleikir) í teimum 10 vekt-klassum, og tað sjáldsama hendi, at av hesum fóru teir 13 fram útanfyri USA. Hóast meistara-leikirnir vóru fleiri enn vanligt, hendi tað, at færri nevaleikarar mistu lívið í ringinum enn árið frammanundan.

I 1963 lótu 9 nevaleikarar liv fyri nevanum — av snuddum og meinum, teir fingu í ringinum; men árið frammanundan, sum var eitt ógvuliga dæpurt ár, doyðu 14 leikarar.

75.000 MÓTI SIGARETTUNUM

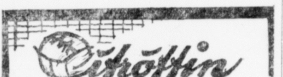
Danski innankrísráðharrin Lars P. Jensen hevur heit á Fólkatingsmánu 75.000 kr. í studnngi sum eitt fyrsta líð í ringinum at var-skógva børn og ungfólk um hin mikla vandan við sigarettroyking.

hefur »sjálfstýrislandsstýrið« hjá tjóðveldismonnum sett fram uppskot um at minka arbeiðsviku læraranna frá 36 niður í 32 tímar um vikuna — við somu løn sum frammanundan.

Tað fylgdi einki uppskot við um at hekkja lønina hjá fiskimonnum ella at stytta um arbeiðstíðina hjá teimum !!!

KROSSUR. Tú skalt klippa myndina niðanfyrir eftir striknum, so tú færst 4 pappirslepar. Tá hetta er gjørt ræður um at seta soleiðis saman aftur, at tú færst ein kross (+). Hetta er ikki so torført, um tú fert varliga fram.

MATUR OG ITRÓTTUR

Tveir universitetsprofessarar í USA hava kannað eftir, hvussu mærlýsturin hjá ítróttafólkum í teimum ymsku londunum er, hvat mat teimum dámar og eta mest av. Orsliði er hetta.

Eysturrikarar, mest sötmei. Franskmenn, mest breyð. Amerikanarar, mest salat. Kinesarar, japanesarar, mest ost. Latinamerikanarar, mest fisk. Týskarar, mest hön og suppu. Skandinavar, italienarar, drekka mest, tö ikki alkohol.

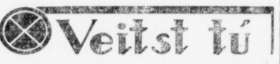
Maturstýr-rekording hava rúmenarar, sum skulu hava minst 3 stórar »bøffire« aftrat øllum øðrum við doguramatinum.

BLAÐHEIMURIN

Sum vit áður hava sagt frá, mátti eitt hätt stórsta javnaðarblaðið halda uppat at komá út frá 1. januar í ár. Hetta var »NY TID« í Göteborg — eitt stórt blað við 60,000 haldarum, men einum árligum undirskoti uppá 4 milj. kr. Tað eru fakkelogini, sum geva út svensku javnaðarblöðini. Hetta kostar teimum umleið 20 milj. kr. árliga.

I 1947 vóru 228 blöð í Svøríki harav javnaðarorrstán átti tey 33 í dag eru 170 og av hesum eigur javnaðarorrslan 31, og visir hetta, at blaðdeyðin hevur rakað borgarligu blöðini harðast.

AT nannalíkamið tekur nógv skjotari ímóti kulda enn hía, og er hetta orsak- ad av, at húðin hevur umleið 250,000 kuldaðst, men bára umleið 300,000 hía. stóð.

AT hvort 5. minutt hendir eitt morð, eitt dráp, ein valdtoka ella eitt yvirfall í USA, og hvort 3. minutt verður ein bil-ur stollin, og hvort 30. sekund fer fram ein stulður.

AT eitt 1 ára gamalt barn í dag í meðal er 1 til 2 sentimeter stórri enn barn á sama aldri við aldarskiðtið.

AT fyrí av vinna á atdráttarmegí jarðarinnar má ein rakett starta frá jörðini við 13,2 km ferð í sekundíð.

AT ein meðalstórir jettmóðurur brúkar sína egnu vekt í brenni hvønn 20. minutt fyri at kunna driva eitt flogfar.

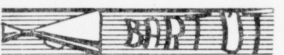
AT amerikanskur statistikkur visir at 10 pst. av øllum brotsgerðum í USA verða framdar av kvinnum.

TINGANES NEYTIMI. Tað var Kjartan Mohr, sum undir viðgerðini av lögmannsræðni sammetti landstýrismenninar fyri ymskítt lit- adar kýr, sum stóðu í heimabetti úti í Tinganesi.

»FÓROYUM SKULU NEYTIMI RÁÐA.«

»Er sjálfstýrslókki hin avdeyða gráa. Er tjóðveldisflokkki ungmeytini tvey. hin svartu í erva. úr Hoydal ein reyð. Við tærra lúð honðin hin hula tjóðar í nesð tarvkalvín gula. Best kendur á brolinum er háskula-Kálvur. Fjóðrongur er Dyrhús sjálvur.

+ er tað ein login verkamattna-
+ politikkur, tjóðveldismenn fóra;
+ ovurstór lyfti um 44 tíma ar-
+ beidsviku undan valinum, NEI
+ fyrí at viðgera málið, tá tað
+ verður lagt fyrí tingið og sein-
+ ast; tá teir av ræðslu fyrí verk-
+ mannafjöldni ikki tora at forða
+ og hola málinum longur og
+ koma við uppskoti um at gera
+ hetta í smáum
+ SO NÓGV HALD OG VIRÐI
+ ER Í OVURSTÓRU VAL-
+ LYFTUM TJÓÐVELDIS-
+ MANNA!

Javnaðarmenn fylkjast aftur

Fyri nokrum árum síðan klovaði fínski javnaðarflokkurin; men nú hevur hin liti vinstrastímaði bólkurin gjørt av at fara uppi aftur javnaðarflokkin.

Javnaðarflokkurin hevur 38 lim-ir í fínska tinginum; hin vinstra- stímaði bólkurin bara 2. Hesin bólkurin heldur nú uppat við at geva út eigið blað. Stevnskrá javnaðarflokksins verður óbroytt, og fram til næstu kongress skulu 3 úr vinstrastímaða bólknum taka lut í fundum hjá høvuðsleiðslu javnaðarflokksins, men ikki hava atkvøðarett. Hetta er vælkomíð ítalit, tí spjadingin hevur fleiri ferðir víst seg at verið ógvuliga óheppilg.

VORDANDI USA-MAMMA BARA 10 ÁRA GOMUL

Heilsuleknin í Chicago sigur frá, at teir um stutta tíð fáa býar- innar yngstu mammu — eina 10 ára gamla negaragentu. Síðstu 15 áriní hava fleiri 11 ára gamlar gentur átt børn — 2 bara í fjór. Yngsta mammun, ein veit um í heiminum, er ein kvinna í Peru, sum bara 5 ára gomul átti eitt barn í 1939. Hon mátti tö undir skurðlekanhond.

LYNDON JOHNSON — ROYKIR IKKI

Amerikanskí forsetin Lyndon Johnson helt uppat at roykja í 1955, verður sagt úr Hvíta húsinum. Hann hevði tá so mikið álvarsamt hjartabrek, at leknarnar mæltu honum til at leggja av. Hin nýggja leknarfrágreiðingin um kreftsjúkuna í USA hevur gjørt, at nógvir amerikubúgvur hava gjørt

sum Johnson; men ikki allir, tí í nýggju fíggarættlanini hava teir sett 15 millíardir krónur í sigaretttolli, og er hetta 4 pst. meira enn seinasta ár.

ANNAR FLÓTTAR. RÁÐHARRIN ROKIN

Meðan Adenauer enn sat við ræð 4 Vesturýsklandi, noyddist hann at koyra flóttarráðharrin sin Oberländer frá, tí hann varð skuld- settur fyri undir krígunum at hava latið dripið fleiri túsund russar í býnum Lwow. Oberländer var nasistur og í 1960 var hann av eystur týskum dómstóli dómur til liv- langt fongsul.

Nú hevur Ludwig Erhard loyst Krüger, flóttarráðharrin sin úr starvinum. Hann verður sum fyrrv. domari í Eysurprojsen skuldsettur fyri at hava dóm sakleys fólk til deyða í Hitler- tíðini.

»MENNISKJUNI LIVA IKKI BARA AV SLAGORÐUM.«

segði Krushev á fundi í sentral- nevndini í desember, og hann helt fram: »Hvussu ber tað til, at við í dag noyðast at innflyta hveiti, hóast vit áður hava selt hveiti til onn ur lond?

»Jú« segði Krushev, »ti Stalín og Molotov seldu korn át onnur lond, sjálvt um fólk svøldaðu og beinleiðis doyðu í hungri...«

KONKURENTARNIR KUNNU FÁA TEY

Úttanfyrí eina matstovu í New York kann eina lesa hesa lýsing: »Ódyrur, góður og vælgjörður matur er at fáa hjá okkum. Bert atgongd fyri kvinnur og menn, ið bera seg sømuliga at og sum kunnu gjalda kontant fyrí máltíðmar.

Tey, ið ikki kunnu gjalda kontant, biðjast fara til konkurentarar.

— Kvinnurnar nú á dogum dáma ikki at ganga í liógt seymaðum kjólium; tí manglar ofta tað mesta av rygginum.

Lærarin kom gangandi eftir vegnum og mótti einum drongi við báðum hondum djúpt í lummum og so eigasott hann heilsaði. Hetta var læraranum óv mikið: —Kamst tú ikki heilsa! —Jú, hvørjum?

Gravskrift. Einastaðni niðri í Dan mark kann ein koma inn á ein kirkjugarð, har ein maður fyri 300 árum síðan hevur sett hesa gravskrift yvir konu sína:

Her liggur mín viv, Forstyr hende ei. Nu har hun frød, Det samme har jeg.

— ENN sum áður er tað soleiðis, at kvinnan skal fæða børnini — og maðurin alla familjuna.